

LTAB: 10 gadu laikā izdevies veikt būtiskus uzlabojumus OCTA sistēmas darbībā

Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam (LTAB), kopš tā dibināšanas, šomēnes aprit 10 gadi. Šo gadu laikā ir izdevies veikt būtiskus uzlabojumus OCTA sistēmas sakārtošanā, kas palīdzējis veicināt ceļu satiksmes negadījumos (CSNg) cietušo interešu aizstāvību. Desmitgades laikā ir izdevies būtiski samazināt neapdrošināto autoīpašnieku skaitu, ir ieviesta [OCTA e-polise](#), autovadītāju riska izvērtēšanas jeb Bonus – Malus sistēma, kā arī Saskaņotais paziņojums, ar kura palīdzību autovadītāji, neziņojot policijai, drīkst fiksēt CSNg. Tāpat šo gadu laikā būtiski ir palielināti OCTA atlīdzību limiti, kā arī ir izveidota jauna pārbaudes sistēma, kas ļauj gan autoīpašniekiem saņemt informāciju par savu OCTA vēsturi, gan arī Eiropas Savienības apdrošinātājiem pārbaudīt sniegtās ziņas par OCTA apdrošināšanas vēsturi.

Būtiski samazinājies neapdrošināto autoīpašnieku skaits

LTAB dati liecina, ka pēdējo 10 gadu laikā ir izdevies nozīmīgi samazināt neapdrošināto autoīpašnieku skaitu. Ja 2004. gadā autoīpašnieku skaits, kuri piedalās ceļu satiksmē bez spēkā esošas OCTA polises bija 4,4%, tad 2014. gada pirmajos 8 mēnešos šis skaitlis ir pietuvinājies 1%.

„Pēdējo desmit gadu laikā ir ieguldīts milzīgs darbs, kā arī līdzekļi, lai panāktu neapdrošināto skaita samazinājumu. Administratīvā soda palielināšana ir tikai viens no veidiem kā likt autovadītājiem apzināties, ka braukšana bez OCTA ir būtisks pārkāpums. Paralēli tam ir ieviesta arī kārtība, ka par braukšanu bez OCTA tiek piešķirti soda punkti. Tāpat, gadu gaitā ir veikts intensīvs skaidrojošais darbs, rīkotas sociālas drošības kampaņas, kuru mērķis ir bijis veicināt autovadītāju informētības līmeni, liekot apzināties, kādas sekas var rasties, ja tiks izraisīts CSNg ar neapdrošinātu transportlīdzekli. Kompleksas pieejas rezultātā ir izdevies samazināt neapdrošināto skaitu līdz minimumam, un nākotnē plānoti arī pasākumi, lai izņemtu no dalības ceļu satiksmē neapdrošinātus transportlīdzekļus. Taču vēl vairāk priecē, ka pakāpeniski mainās pašu autovadītāju attieksme, kuri [iegādājas OCTA](#) nevis tāpēc, ka to regulē likums, bet tāpēc, lai sevi pasargātu no nevēlamām sekām”, informē Juris Stengrevics.

Tiek ieviesta e-polise

Lai atvieglotu autovadītāju ikdienu, 2007. gadā tika veikti grozījumi OCTA likumā, pateicoties, kuriem tika vienkāršota OCTA standartlīguma slēgšanas kārtība un pārbaudes par [OCTA polises](#) esamību. Pateicoties e-polises ieviešanai autovadītājiem vairs nav jāvadā līdz [OCTA polise](#) papīra dokumenta veidā, kā arī autovadītājiem ir iespēja ar distances saziņas līdzekļu (interneta) starpniecību slēgt [OCTA standartlīgumu](#), kas ļauj iekonomēt ne tikai laiku, bet arī līdzekļus.

Kā liecina LTAB dati, e-polises popularitāte no gada uz gadu pieaug, 2014.gada 6 mēnešos no visiem noslēgtajiem 651 141 standartlīgumiem 19,7% jeb 128 328 līgumi ir noslēgti, izmantojot distances saziņas līdzekļus. Kopš e-polises ieviešanas šādā veidā noslēgto līgumu skaitam ir vērojama pieauguma tendence, 2014.gada 6 mēnešos noslēgto e-polišu skaits salīdzinājumā ar 2013.gada 6 mēnešiem, ir palielinājies par 36 727 polisēm jeb par 40,1%, vienlaikus ir pieaudzis arī e-polišu īpatsvars noslēgtajos standartlīgumos.

Tiek izveidota autovadītāju risku izvērtēšanas jeb Bonus – Malus sistēma

2005.gadā tika ieviesta Bonus – Malus sistēma, kuras mērķis ir diferencēt autovadītājus pēc to apdrošināšanas vēstures, nosakot katra autovadītāja riska pakāpi. Kopīgas sistēmas, kurā ikviens apdrošinātājs redz autoīpašnieka apdrošināšanas vēsturi, dati ļauj noteikt katra

autoīpašnieka riska pakāpi. Izrietot no noteiktās riska pakāpes, apdrošinātājs lemj piemērot paaugstinātu vai pazeminātu cenu [OCTA polisei](#).

Aprēķinot Bonus – Malus klasi, tiek ņemts vērā apdrošināšanas dienu skaits jeb periods, uz kādu ir apdrošināts transportlīdzeklis, un apdrošināšanas gadījumu jeb izraisīto CSNg skaits pēdējo 11 gadu laikā. Lai Bonus – Malus klase paaugstinātos, katrā no periodiem apdrošināšanas dienu skaitam ir jābūt vismaz 275 dienas un nedrīkst būt izraisīti CSNg.

„Kamēr nebija ieviesta vienotā Bonus – Malus datubāze, bija situācija, kad autoīpašnieki pēc negadījuma izraisīšanas nomainīja apdrošinātāju un tādā veidā, izmantojot apdrošinātāju nezināšanu, varēja iegūt tikpat izdevīgu cenu polisei, kā tie, kas nav izraisījuši nevienu negadījumu. Šobrīd tas vairs nav iespējams, tā kā dati par apdrošināšanas vēsturi ir pieejami visām apdrošināšanas sabiedrībām vienkopus. Vienlaikus Bonus – Malus sistēma ļauj veikt uzskaiti, nosakot katra autoīpašnieka riska pakāpi, ierindojojot to riskantāko vai apzinīgāko autovadītāju kategorijās, attiecīgi tiem piemērojot palielinātu vai samazinātu [OCTA polises cenu](#), kā arī nodrošinot to, ka apzinīgākie autoīpašnieki par polisi maksā mazāk”, skaidro Juris Stengrevics.

Palielināti apdrošināšanas atlīdzību limiti

Lai aizsargātu CSNg cietušo intereses, šo desmit gadu laikā ir būtiski izdevies palielināt apdrošināšanas atlīdzību limitus gan par cietušo mantai nodarītajiem zaudējumiem, gan veselībai radīto kaitējumu. Ja 2004. gadā apdrošināšanas atlīdzību limits par mantai nodarītajiem zaudējumiem sastādīja līdz 70 000 latu, neatkarīgi no trešo personu skaita, tad šobrīd apdrošināšanas atlīdzību limits šajā kategorijā sastāda jau līdz 1 miljonam eiro. Savukārt, par nodarīto kaitējumu personas veselībai, apdrošināšanas atlīdzību limits no 250 000 latiem ir pieaudzis līdz 5 miljoniem eiro.

Par OCTA

OCTA apdrošināšanas sistēma Latvijā tika ieviesta no 1997.gada 1.septembra un sistēmas darbības nodrošināšanai tika izveidots LTAB (līdz 2004.gada 31.augustam LR Satiksmes birojs). LTAB ir LR Satiksmes biroja saistību un tiesību pārņēmējs, un tā funkcijas ir nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību, veicināt OCTA sistēmas stabilitāti un attīstību, kā arī saskaņā ar likumdošanu nodrošināt izmaksas no OCTA Garantijas fonda.

Informāciju sagatavoja:

LTAB sabiedrisko attiecību konsultante

Inese Lukaševska

Tālr: +371 25809161,

E-pasts: Inese@olsen.lv